

OBSAH

<i>Karel Krejčí: Mickiewiczova próza</i>	7
<i>Literárně kritické stati</i> — přeložil Otakar Bartoš	
O romantické poesii	13
(O polské literatuře v díle Šafaříkově)	29
Goethe a Byron	32
O varšavských kritikách a recensentech	39
Puškin a literární hnutí v Rusku	56

Z přednášek o slovanských literaturách — přeložil Antonín Měšťan

I. kurs

I.

(1. Obtížnost mého postavení. — Přednášky o literatuře, přelad památek, forma. — Pohnutky k převzetí katedry. — Slovanské národy chtějí mít své literární středisko. — Příznaky vzájemného sblížení národů. — Křesťanské dogma. — Francie, starší dcera církve. — Obtížnost sblížení mezi Slovany a Západem. — Velký rozsah jejich literatur. — 2. Místopis, způsob vlády, dialekty. — 3. Poznatky, jež cizinci mohou z tohoto bádání načerpat. — Jsou způsobilejší věnovat nám bedlivou pozornost. — Tacitus. — Vliv Rusů. Rusko a Polsko; nutnost prozkoumání politických sil. — Význam historie. — 4. Některé mezery v dějinách exaktních věd. — Zalužanský, 1592. — Vittellio. — Koperník. — Oblast literatury. — Symbol budoucího sjednocení slovanských národů.)

65

III.

(Doplnění obrazu boje slovanských národů s Mongoly a Turky. — Rus a rysy jejího básnictví. — Srovnání Mongolů s Turky. — Poláci; jejich chápání vlasti; rysy jejich básnictví. — Ukrajina. — Kozáci a jejich básnictví. — Poema Malczewského.)

74

IV.

(Mythické Slovanstvo a Slovanstvo historické. — Vliv Říma na slovanská plemena. — Teprve křesťanství se podařilo změnit je. — Kolébka civilisace Slovanů; začátek jejich dějin, jejich první dialekt povznesen k důstojenství jazyka. — Srbové. — Bitva na Kosově poli; její vliv na srbské básnictví. — Češi,

- jejich chyby, jejich literatura, jejich obrození. — Podobnost některých slovanských národů a národů Západu jako aktivních sil křesťanstva. — Polsko a Francie, Čechy a Německo, Rusko a Anglie.) 81
- X.
(Maďarský nájezd. — Vznik slovanských dialektů. — Jazykový dualismus Slovanstva. — Nejstarší památky písemnictví. — „Libušin soud“, slovanská báseň z IX. století.) 91
- XIV.
(Západní Slované; jejich vyhlazení. — Bamberský biskup Oto pokřtil část Pomořanska. — „Zpěv o výpravě Igorově“. — Bojan.) 101
- XVIII.
(Příčiny pádu podunajských Slovanů. — Slované mezi Helény. — Byzantské císařství; jeho moc a slabost; příčina jeho pádu. — Slované mezi Turky; janičáři a mamelukové. — Proč až dosud pouze Rusko mělo prospěch ze spletité východní otázky. — Mythická postava (královna) Marka není ničím jiným než zosobněním srbských dějin. — Báseň o zasnubách syna Ivana. — Černá Hora a Černohorci; jejich obyčej, zákony, manželství.) 115
- XXI.
(Nevěsta královna Marka a benátský dož. — Srbské písně, jak vznikaly. — Hasanaginica. — Vuk na dvoře knížete Miloše; jakým způsobem vytvořil svou sbírku. — Ještě několik slov o Černé Hoře.) 127
- XXXIII.
(O písemnictví v Polsku. — Mikuláš Rej. — Rejův obraz tehdejší polské šlechty. — Srovnání Reje s Baltazarem Castiglioniem a Montaignem. Jeho dílo, nazvané „Život poctivého člověka“.) 144
- XXXIV.
(Mikuláš Rej nás seznamuje s Polskem lépe než mnoho jeho dějepisců. — Pokračování „Zrcadla“. — Manželství podle názoru Rejova a podle Montaignea. — Polské úřady, finance, poslanci, senát. — Zárodky úpadku polského způsobu vlády.) 154
- XXXV.
(Polské básnictví. — Jan Kochanowski; spisovatelé — jeho současníci. — Ariosto, Tasso, španělská literatura. — Ronsard

a francouzská literatura. — Kochanowski překládá do polštiny „Davidův žaltář“. — „Trény“; „Satyr“.)	164
II. kurs	
I.	
(Úvod. — Program přednášek: písemnictví ve slovanských zemích od poloviny XVII. století do XIX. století. — Jeho úsilí o jednotu. — Přehled dějin slovanských států. — Očekávání všeobecné ideje mezi Slovany. — Západ ji také očekává. — Význam slova pro Slovany. — Situace profesora.)	178
XXI.	
(Básník Julian Niemcewicz. — Polsko ve vlasti a Polsko ve vyhnanství. — Polské legie; píseň legií. — Otázky, rozřešené fakty: vlastenectvím, občanskými právy, rovností.)	188
XXVIII.	
(Ruský básník Bafuškov. — V polských a ruských básnicích se probouzí náboženský cit. — Starosti a váhání cara Alexandra po Vídeňském kongresu. — Paní Krüdenerová a mystikové. — Povolání martinistů do vlády; Golicyn. — Oposice literatury proti ruské vládě. — Puškin. — Objevují se náznaky skutečné revoluce. — Bezmocnost spiknutí, založeného na negativní ideji, na nenávisti. — Ruská literatura, neschopná postoupit ani o krok kupředu, se zastavuje u Puškina.)	196
III. kurs	
IV.	
(Účel a poslání básnictví podle Čechů. — Kollár. — Názor rakouské diplomacie na slovanské hnutí v Čechách. — Čím je rakouské císařství.)	212
V.	
(Jak se nynější slovanské básnictví rozchází s básnictvím minulosti. — Kollár. — Goszczyński. — Zaleski. — Malczewski. — Puškin.)	223
XXV.	
(Shrnutí politických dějin slovanských států. — Ideál institucí ruského imperia. — Ideál polské republiky. — Morální konec starých slovanských států. Nový duch.)	232
<i>Knihy národa polského a poutnictva polského</i> — přeložil Josef Matouš	245

<i>Politické stati</i> — přeložil Antonín Měšťan	
Náš program — 14. III. 1849	293
Řím a oficiální katolicismus — 17. III. 1849	297
(Rozsudek nad občanem Proudhonem) — 30. III. 1849	300
Výbor z ulice de Poitiers a la Presse — 1. IV. 1849	302
Socialismus propagovaný ulicí de Poitiers — 4. IV. 1849	304
Bonapartismus a napoleonská idea — 8. IV. 1849	307
(Utopický socialismus a revoluční boj) — 15. IV. 1849	309
Socialismus I. — 15. IV. 1849	311
Socialismus II. — 17. IV. 1849	313
Socialismus III. — 20. IV. 1849	316
(Odpověď na hrozby vlády) — 20. IV. 1849	320
Miliarda — 23. IV. 1849	322
Dělnické domovy — 25. IV. 1849	326
President republiky a strany I. — 20. IV. 1849	328
President republiky a strany II. — 6. V. 1849	331
Rolníci I. — 1. V. 1849	336
Rolníci II. — 2. V. 1849	340
Rolníci III. — 3. V. 1849	343
Manifest ruského cara — 22. V. 1849	347
(Pád revoluce v Itálii a v Uhrách) — 2. IX. 1849	350
(Mezinárodní bratrství) — 5. IX. 1849	353
(Napoleonská idea a demokracie) — 11. IX. 1849	356
(Napoleonská idea a socialismus) — 13. IX. 1849	360
<i>Účbor z korespondence</i> — přeložil Bořivoj Křemenák	
Tomáši Zanovi — 13./25. května 1820	365
Janu Czczotovi — 10./22. srpna 1821	374
Marii Puttkamerové — 17./29. října 1822	376
Františku Malewskému — 20. listopadu/2. prosince 1822	378
Janu Czczotovi — 5./17. března 1823	380
Janu Czczotovi a Antonínu Eduardu Odyńcovi — 18./30. června 1823	383
Antonínu Eduardu Odyńcovi — konec února-počátek března 1825	385
Františku Malewskému — 20. července/1. srpna 1825	387
Antonínu Eduardu Odyńcovi — březen 1826	388
Antonínu Eduardu Odyńcovi — 6./18. října 1826	392
Janu Czczotovi a Tomáši Zanovi — 5./17. ledna 1827	395
Joachimu Lelewelovi — 7./19. ledna 1827	400
Antonínu Eduardu Odyńcovi — březen 1827	403
Joachimu Lelewelovi — 7./19. srpna 1827	406
Antonínu Eduardu Odyńcovi — konec října 1827	409
Cyprianu Daszkiewiczovi — 2./14. prosince 1827	412
Tomáši Zanovi — 3./15. dubna 1828	413

Michailu Pogodinovi — únor—duben 1828	416
Antonínu Eduardu Odyńcovi — 28. dubna/10. května 1828	417
Antonínu Eduardu Odyńcovi — 20. května/1. června 1828	420
Joachimu Lelewelovi — 16./28. ledna 1829	423
Antonínu Eduardu Odyńcovi — 24. dubna/6. května 1829	426
Marii Szymanowské — 15./27. května 1829	429
Fadžji V. Bulgarinovi — 15./27. května 1829	430
Marii Szymanowské — 2. června n. s. 1829	431
Joachimu Lelewelovi — 12./13. června 1829	432
Antonínu Eduardu Odyńcovi — 4. srpna 1829	433
Josefu Jeżowskému — konec února 1830	434
Anastasii Chlustinové — první polovina roku 1830	436
Františku Malewskému — 27. června 1830	437
Krajanům Litvanům, emigrantům v Besançonu — začátek října 1832	440
Julianu Ursynu Niemcewiczovi — konec května 1833	441
Hieronimu Kajsiewiczovi — 19./21. října 1833	443
Antonínu Eduardu Odyńcovi — 14. února 1834	444
Františku Mickiewiczovi — 19. dubna 1834	446
Ignáci Domejkovi — 21. července 1834	447
Františku Mickiewiczovi — okolo 5. srpna 1834	448
Adamu Czartoryskému — 20. října 1838	450
Františku Mickiewiczovi — 20. února 1839	451
Petru Vjazemskému — první polovina března 1839	453
Ignáci Domejkovi — 15. února 1840	454
Františku Mickiewiczovi — 13. března 1840	457
Alexandru Vinetovi — 31. července 1840	458
Adamu Czartoryskému — 31. července 1840	459
Krystynu Ostrowskému — 13. listopadu 1840	461
Bohdanu Zaleskému — 26. prosince 1840	462
Pavlu Muchanovovi — květen 1841	463
Pavlu Muchanovovi — květen 1841	464
Historické sekci — 4. srpna 1841	465
Walerianu Chełchowskému — 8. srpna 1841	466
Bohdanu Zaleskému — 15. srpna 1841	467
Viktoru Jundziłłovi — 6. září 1841	468
Ignáci Domejkovi — 12. října 1841	470
Viktoru Jundziłłovi — 26. ledna 1842	472
Andrzeji Towiańskému — 12. října 1842	474
George Sandové — začátek května 1843	477
Juliu Micheletovi — 22. dubna 1844	478
Václavu Hankovi — 26. května 1844	479
Fjodoru Čižovovi — 4. července 1844	480
Juliu Micheletovi — 12. března 1845	481
Juliu Micheletovi a Edgaru Quinetovi — 11. března 1848	482

Juliu Łackému — 2. dubna 1848	483
Zikmundu Krasińskému — 4. dubna 1848	485
Ministru policie církevního státu Josefu Gallettimu — 6. dubna 1848	486
Bratrům v Paříži — 12. dubna 1848	487
Presidentu vlády v Modeně Josefu Malmusimu — 17. dubna 1848	488
Zikmundu Krasińskému — 23. dubna 1848	489
Ministru zahraničních věcí francouzské republiky Juliu Bastideovi — 28. dubna 1848	491
Juliu Łackému — 1. května 1848	493
Prozatímní vládě Lombardie — 3. května 1848	495
Medu Pucičovi — 4. května 1848	498
Presidentu prozatímní vlády Lombardie Gabrielu Casatimu — 8. května 1848	499
Jindřichu Nakwaskému — 13. května 1848	501
Instrukce Mikuláši Kamińskému — okolo 25. června 1848	502
Krajanům v Štrasburku — konec července — začátek srpna 1848	503
Maurycyu Haukemu — 27. října 1848	504
Václavu Hankovi — 7. listopadu 1848	505
Josefu Majerovi — 4. ledna 1849	506
Giuseppu Mazzinimu — 23. března 1849	507
Ksaweru Godebskému — 18. srpna 1849	509
Antonínu Dessusovi — 26. října 1849	510
Ignáci Domejkovi — 7. července 1850	511
Bohdanu Zaleskému — 5. října 1851	513
Ministru osvěty francouzské republiky Hippolytu Fortoulouvi — 18. dubna 1852	514
Juliu Barthélemy-Saint-Hilairovi — 21. dubna 1852	516
Ministru osvěty francouzské republiky Hippolytu Fortoulouvi — 3. listopadu 1852	517
Františku Mickiewiczovi — 6. listopadu 1854	518
Leonardu Niedźwieckému — 17. ledna 1855	519
Aloisu Niewiarowiczovi — první polovina března 1855	520
Marii Mickiewiczové — 3. října 1855	521
<i>Karel Krejčí: Život a dílo Adama Mickiewicze</i>	523
<i>Poznámky a vysvětlivky</i>	575
<i>Bibliografická poznámka</i>	653
<i>Seznam obrazových příloh</i>	655